

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26666,Konferencja-naukowa-i-wystawa.html>

01.03.2026, 07:57

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa i wystawa

06.11.2002

Powstanie Instytutu Pamięci Narodowej i przejęcie przezeń dokumentów znajdujących się wcześniej w zasobach archiwów służb specjalnych, stworzyło sposobność podjęcia badań naukowych nad komunistycznymi represjami wobec Kościoła katolickiego w Polsce. Grupa historyków Oddziału IPN we Wrocławiu oraz Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu przystąpiła przed kilku miesiącami do intensywnych prac badawczych nad zagadnieniem prześladowań Kościoła katolickiego po zakończeniu II wojny światowej. Ich owocem była zorganizowana w pierwszych dniach listopada - dzięki życzliwemu zainteresowaniu i wsparciu Ks. Kard. Henryka Gulbinowicza - konferencja naukowa i wystawa: "Represje wobec Kościoła katolickiego na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie 1945-1989". W ramach przedsięwzięcia odprawiona została również w Archikatedrze Wrocławskiej uroczysta Msza św. w intencji Ojczyzny, co stanowić miało nawiązanie do tradycji ukształtowanej w dramatycznym okresie obowiązywania w Polsce stanu wojennego.

W czasie konferencji wygłoszone zostały następujące referaty

●
Dr Jan Żaryn, "Rola Kościoła na Dolnym Śląsku w latach 1945-1956 według koncepcji Episkopatu i Państwa".

●
Dr Tomasz Balbus, "Kierunki i metody działań operacyjnych UB w stosunku do Kościoła (1945-1956)".

●
Ks. prof. Józef Swastek, "Działalność pastoralna Administratora Apostolskiego ks. infułata Karola Milika (1945-1951)".

●
Mgr Stanisław A. Bogaczewicz, "Sprawa księży z parafii Wrocław-Psie Pole jako przykład stalinowskich represji wobec Kościoła (1950-1951)".

●
Dr Krzysztof Szwagrzyk, "Księża przed Wojskowym Sądem Rejonowym we Wrocławiu (1946-1951)".

●
Mgr Sylwia Krzyżanowska, "Ks. Tomasz Sapeta (1876-1950) - ofiara represji komunistycznych na Dolnym Śląsku".

•
Ks. bp Jan Kopiec, "Wysiedlenie duchowieństwa katolickiego z Opolszczyzny w 1954 roku".

•
Dr Łukasz Kamiński, "Kościół w dokumentach KW PZPR we Wrocławiu (1949-1956)".

•
Ks. dr Lech Nowak, "Metody walki z duchowieństwem na przykładzie ks. infułata Kazimierza Lagosza".

•
Ks. dr hab. Antoni Kielbasa, "Represje wobec Salwatorianów na Dolnym Śląsku 1945-1956".

•
Ks. prof. Józef Pater, "Władze PRL a ks. kard. Bolesław Kominek (1956-1974)".

•
Mgr Katarzyna Stróżyna, "Orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich w świetle dokumentów partyjnych i materiałów SB".

•
Mgr Marek Stojko, "Przygotowania SB do obchodów milenijnych na Dolnym Śląsku".

•
Mgr Paweł Piotrowski, "Służba wojskowa kleryków na przykładzie 56. batalionu ratownictwa terenowego w Brzegu (1968-1980)".

•
Dr Monika Kała, "Formy administracyjnego zwalczania Kościoła katolickiego na Dolnym Śląsku (1945-1989)".

•
Ks. prof. Piotr Nitecki, "Społeczno-polityczne uwarunkowania represji wobec duchowieństwa katolickiego na przykładzie zabójstwa ks. Jerzego Popiełuszki".

•
Prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński, "Relacje Kościół-społeczeństwo 1980-1989".

Dyskusja panelowa - "Kościół na Dolnym Śląsku wobec wydarzeń lat 1980-1989": ks. prałat Mirosław Drzewiecki, prof. dr hab. Roman Duda, ks. prałat Andrzej Dziełak, dr Adolf Juzwenko, ks. prałat Stanisław Orzechowski, mec. Henryk Rossa.

Towarzysząca konferencji wystawa ma zobrazować czas zmagania Kościoła katolickiego z komunistycznym systemem totalitarnym i pokazać metody, jakimi posługiwał się aparat państwowy w stosunku do Kościoła i religii. Władze komunistyczne traktowały Kościół jako jednego z głównych wrogów w budowie nowego społeczeństwa opartego na ideologii komunistycznej. Widoczne było to w całym ogromnie zróżnicowanym okresie lat 1945-1989. Zmieniały się tylko formy i metody represji: zatrzymania, przesłuchania, inwigilacja, szykany, aresztowania i wyroki skazujące, wydalenie i przesiedlenia z diecezji i probostw, kary administracyjne, brutalna

propaganda, laicyzacja, ingerencja w wewnętrzne sprawy Kościoła i inne.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Wrocław

